

# Razvojna strategija Crvenog krsta Crne Gore

## 2014 – 2018. godine

### UVOD

Strategija razvoja Crvenog krsta Crne Gore, 2014-2018. godina, predstavlja izraz oprediljenosti Nacionalnog društva da, svojim humanitarnim angažmanom, doprinosi ostvarivanju jedinstvene misije Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca i obezbjeđuje takav nivo sopstvenog razvoja i modernizacije koji mu omogućava da dobro funkcioniše u odnosu na savremene humanitarne izazove i zahtjeve ugroženih pojedinaca i porodica u zajednici u kojoj djeluje.

Strategija predstavlja nastavak započetih razvojnih procesa u proteklom periodu strateškog planiranja (2010-2014), koji je u značajnoj mjeri korespondirao sa razvojnim Planom intenzivirane izgradnje kapaciteta Nacionalnog društva (ICB Plan 2009-2011).

Okvir za strateško planiranje predstavlja više akata i dokumenata, među kojima je, pored Zakona o Crvenom krstu Crne Gore i Zakona o zaštiti znaka Crvenog krsta, Strategija Crvenog krsta Crne Gore, koja je važila do 2014. godine, a kojom su definisani razvojni ciljevi čija realizacija i dalje predstavlja realnu razvojnu potrebu našeg Nacionalnog društva.

Takođe, ovaj dokument se temelji i na Polaznim osnovama Strategije razvoja Crvenog krsta Crne Gore, 2014-2018. godine, koje je Skupština Crvenog krsta Crne Gore usvojila u maju 2014. godine, kao osnove za dalju nadogradnju dokumenta.

Pri utvrđivanju streteških opredjeljenja Crveni krst Crne Gore polazi i od obaveza konstituisanih u nacionalnim strategijama Crne Gore, u oblastima socijalne i dječije zaštite, smanjenja siromaštva, brige o starim licima, trajnog rješavanja pitanja izbjeglih i raseljenih lica, djelovanja u vanrednim situacijama, integraciji osoba s invaliditetom i nastoji da, integrativnim djelovanjem, doprinese ostvarivanju njihovih ciljeva i aktivnosti.

Streteški prioriteti, kao rezultat identifikovanja potreba lokalnih zajednica, iskazani su kao specifični ciljevi u okviru generalnih strateških ciljeva.

Smjernice za strateško planiranje utemeljene su Strategijom Međunarodne federacije društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca (MFCK/CP) 2020 i nameću se kao imperativ djelovanja u svim oblastima gdje Crveni krst Crne Gore prepoznaje potrebu takvog humanitarnog angažmana u državi u kojoj djeluje, kao i u funkciji efikasnog djelovanja na ostvarivanju ciljeva federacijskih strateških dokumenata.

Polaznu osnovu za izradu ove Strategije, svakako predstavljaju i Postmilenijumski razvojni ciljevi UN-a, u čijem kreiranju, za period nakon 2015. godine učestvuje i Crna Gora, uz preporuku Međunarodne federacije društava CK/CP da nacionalna društva Crvenog krsta treba da imaju aktivan uticaj u njihovom utemeljenju, sa ciljem da se zastupe uloga, vrijednosti i aktivnosti Crvenog krsta u tom dokumentu.

### Strateški ciljevi MFCK/CP 2020

1. Da spašava i štiti živote i imovinu i poboljšava oporavak nakon nesreća i kriza
2. Da omogući zdrav i bezbjedan život
3. Da promoviše socijalno uključivanje i kulturu nenasilja i mira

## Aktivnosti koje omogućavaju ostvarivanje strateških ciljeva MFCK/CP 2020

1. Izgradnja jakih nacionalnih društava Crvenog krsta/polumjeseca
2. Težnja humanitarnoj diplomatiji radi prevencije i smanjivanja ugroženosti u globalnom svijetu
3. Efikasno funkcionisanje

Strategija Međunarodne federacije društava Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca 2020 predstavlja osnovu za strateške planove nacionalnih društava. Bazirana na osnovnim principima Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca, u radu se rukovodi vrijednostima koje prepoznaje u:

- **ljudskim kapacitetima,**
- **integritetu djelovanja,**
- **partnerstvu,**
- **različitosti,**
- **liderstvu i**
- **inovacijama.**

Crveni krst Crne Gore, kao komponenta Pokreta, slijedeći okvire Strategije Pokreta, svoje djelovanje u narednom četvorogodišnjem periodu fokusira na ostvarivanje onih ciljeva koji mu omogućavaju da, kao snažno, moderno nacionalno društvo, doprinosi smanjenju ljudske patnje, očuvanju ljudskog dostojanstva i mira u svijetu, i što djelotvornijeg funkcionisanja uopšte.

Na osnovu navedenih dokumenata, zaključaka i stavova, za period Strateškog razvoja 2014-2018.godina, definisan je Opšti razvojni cilj Crvenog krsta Crne Gore: **Povećan kvalitet pružanja humanitarnog odgovora na potrebe ugroženog stanovništva**, koji obuhvata četiri ključne oblasti strateškog razvoja i specifične ciljeve u okviru njih.

## OPIS NACIONALNOG DRUŠTVA - KO SMO, ČEMU TEŽIMO

Crveni krst Crne Gore osnovan je daleke 1875.godine, na Cetinju, a međunarodno priznat 29. novembra iste godine.

Nakon obnove suvereniteta Države Crne Gore, u 2006.godini, Crveni krst Crne Gore obnavlja status nezavisnog nacionalnog društva, 12.juna 2006.godine. Iste godine, 21.septembra, Međunarodni komitet mu priznaje status nacionalnog društva, a 20.novembra 2007.godine, Crveni krst Crne Gore obnavlja punopravno članstvo u Međunarodnom pokretu Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca.

Humanitarna misija i vizija Crvenog krsta podudarne su sa misijom Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, na čijim se osnovnim principima temelje.

**Misija Crvenog krsta Crne Gore** usmjerena je na sprječavanje i olakšavanje ljudske patnje, ma gdje ona bila. Crveni krst štiti život i zdravlje, naročito u vrijeme oružanog sukoba i drugih vanrednih stanja, radi na sprječavanju bolesti i unaprjeđivanju zdravlja, socijalne zaštite, podstiče dobrovoljnost i solidarnost svog članstva da pruže pomoć svima kojima je pomoć potrebna, radi na podizanju nivoa svijesti o humanitarnim potrebama i djelovanju na zaštiti dostojanstva i poboljšanju života ugroženih. Razvojem svojih resursa i izgradnjom partnerskih odnosa sa drugim organizacijama u zemlji i inostranstvu, obezbjeđuje pružanje humanitarnog odgovora na sve oblike ugroženosti u redovnim i vanrednim situacijama.

**Vizija Crvenog krsta** jeda inspiriše, podstakne, olakša i uvijek promoviše sve oblike humanitarnih aktivnosti, uz prevenciju i olakšavanje ljudske patnje, i na taj način doprinese održavanju i promociji ljudskog dostojanstva i mira u svijetu.

Djelovanje Crvenog krsta Crne Gore, njegov položaj i ovlašćenja, kao i posebne obaveze koje izvršava u skladu sa Ženevskim konvencijama, Dopunskim protokolima, odlukama i zaključcima Međunarodnih konferencija Pokreta CK/CP, uređeni su Zakonom o Crvenom krstu Crne Gore, kojeg je Skupština Crne Gore proglasila na zasijedanju od 18.aprila 2006.godine.

Zakonom je posebno promovisana uloga Crvenog krsta Crne Gore kao organizacije koja pomaže državi u vršenju povjerenih joj poslova .

Pri vršenju Zakonom povjerenih poslova od javnog interesa i sprovođenju programa i aktivnosti u okviru svoje humanitarne misije, Crveni krst Crne Gore nastoji da pruži adekvatan humanitarni odgovor na sve oblike ugroženosti pojedinca i porodice –humanitarne potrebe onih u stanju socijalne ugroženosti, raseljenih, interno raseljenih, posebno RE (Romi, Egipćani) populacije, starih i samohranih, djece i mladih sa posebnim potrebama, pogođenih elementarnim i drugim nesrećama i krizama, beskućnicima, azilantima, žrtvama nasilja i drugim vulnerabilnim grupama.

U okviru svog humanitarnog mandata, Crveni krst Crne Gore je, od strane države, prepoznat kao značajan činilac, na kojeg se računa u implementaciji više strateških dokumenata koja imaju za cilj poboljšanje položaja i zaštitu ciljnih grupa suočenih sa socio-humanitarnim problemima i ugroženošću uopšte: Strategija razvoja sistema socijalne i dječije zaštite, 2013-2017; Strategija za integraciju osoba sa invaliditetom 2014-2015; Strategija za trajna rješenja pitanja raseljenih i interno raseljenih lica u CG, 2014; Strategija razvoja socijalne zaštite starih lica i dr.

Posebne obaveze Crveni krst Crne Gore ima u oblasti difuzije i međunarodnog humanitarnog prava, zdravstveno-preventivnog djelovanja, priprema za pružanje i pružanje odgovora u situacijama masovnih nesreća i kriza, a u fokusu njegovog djelovanja su i globalni humanitarni problemi, kao što su smanjenje rizika od posljedica klimatskih promjena i zaštita žrtava nasilja i svih oblika promocije nediskriminacije i nenasilja.

Znak Crvenog krsta Crne Gore zaštićen je, kao opštepriznati simbol organizacije, Zakonom o upotrebi i zaštiti znaka i naziva Crvenog krsta.

Svoje jedinstveno djelovanje na teritoriji Crne Gore, Crveni krst Crne Gore obezbjeđuje kroz rad 23 organizacione cjeline u svom sastavu, koje, kao posebni pravni subjekti, zajedničke zadatke i aktivnosti ostvaruju u okviru adiministrativno-teritorijalnih cjelina - 19 opštinskih organizacija Crvenog krsta, Crveni krst Prijestonice Cetinje, Crveni krst Glavnog grada Podgorica, gradske organizacije Crvenog krsta Tuzi i Golubovci, a tokom perioda realizacije ovog dokumenta, u planu je osnivanje još dvije organizacije Crvenog krsta u novoformiranim crnogorskim opštinama, sa ciljem da Crveni krst bude prisutan u svim lokalnim zajednicama u Crnoj Gori. Osnovni nosioci humanitarnih aktivnosti u lokalnim organizacijama Crvenog krsta su brojno članstvo i volonteri organizacije, uglavnom mladi.

Slijedeći generalna strateška opredjeljenja Međunarodne federacije društava CK/CP, za period do 2020. godine, Crveni krst Crne Gore, u svoje razvojne prioritete implementira istovjetne strateške ciljeve, s namjerom da svojim ukupnim humanitarnim angažmanom, uz jačanje sopstvenih institucionalnih kapaciteta, unaprijedi kvalitet pružanja usluga i odgovora na potrebe ugroženosti u zajednici u kojoj djeluje.

## KLJUČNA PROBLEMSKA PODRUČJA

Slijedeći komponente strateški utemeljenog cilja, usmjerenog na povećanje kvaliteta pružanja humanitarnog odgovora na potrebe ugroženog stanovništva, Crveni krst Crne Gore nastoji da poboljša i razvije brojne segmente sopstvenog djelovanja u zajednici. Za uspješnost ostvarivanja ovog cilja neophodno je uspostavljanje snažne i operativne organizacije koja, u sadejstvu sa drugim odgovarajućim činiocima i partnerima u zemlji i inostranstvu, ulaže napor i resurse kako bi ostvarila aktivan i efikasan doprinos poboljšanju uslova života i smanjenju ljudske patnje i ugroženosti.

U tom smislu, Crveni krst Crne Gore je posvećen kontinuiranoj dogradnji svojih kapaciteta, počev od jačanja volonterskog i profesionalnog kadra, promocije znanja o misiji i principima na kojima počiva, priprema za pružanje odgovora u nesrećama, brige o zdravlju u zajednici, kao i socijalno-humanitarnom djelovanju, sa ciljem da se stvore kvalitetni preduslovi za održiv razvoj i obezbijedi podrška realizaciji programskih i projektnih sadržaja.

Odabir navedenih razvojnih prioriteta rezultat je realnih potreba u Crnoj Gori. Indikatori postignutog razvoja, dobijeni evaluacijom rezultata ICB Plana, pokazuju da prethodni period realizacije strateškog razvoja rezultira pozitivnim pomacima u ključnim razvojnim oblastima-kroz osnaživanje procesa upravljanja i rukovođenja, kreiranje dokumenata za budući rad (Vodič za rad UO, Kadrovska politika, Politika rada sa volonterima, Komunikaciona strategija), poboljšan nivo komunikacija, ojačan vizuelni identitet i sl, ali da za efikasno i efektivno djelovanje Nacionalnog društva, stalni razvoj i nadogradnja postignutog, predstavlja imperativ.

Takođe, istraživanje javnog mnjenja od strane Strategic Research, SMMRI Group, usmjerenom na pribavljanje informacija i smjernica o pravcima daljeg razvoja Nacionalnog društva, rađeno za potrebe ICB Plana, na uzorku od 1057 ispitanika, pokazalo je da je stav o Crvenom krstu, podijeljen, te da u populaciji koja ima negativan stav o Crvenom krstu, njih 31% smatra da Crveni krst nije dovoljno aktivan, dok kod generalnog stava 74% ispitanika ima pozitivno mišljenje o Crvenom krstu.

Prema nalazima istraživanja javnog mnjenja i privatnog sektora, iz 2013. godine, aktivnosti Crvenog krsta, u oblasti DDK, djelovanja u nesrećama, pomoći izbjeglim i raseljenim licima, prva pomoć, humanitarna pomoć i pomoć licima u stanju socijalne potrebe dobili su visoke ocjene ispitanika, a skoro 75% ispitanika ima veoma pozitivan stav prema organizaciji, dok svega 6,6% ispitanika ima negativan stav, i to prvenstveno zbog nedostatka informacija, nepovjerenja u humanitarne aktivnosti i aktivnosti Crvenog krsta konkretno.

Strateški cilj usmjeren na jačanje kapaciteta u oblasti priprema i pružanja odgovora na nesreće i krize dio je, ne samo misije, već i zakonskih obaveza Crvenog krsta, odnosno njegove pozicije integralnog činioca državnog sistema zaštite i spašavanja ugroženog stanovništva i materijalnih dobara.

Pored saniranja posljedica prirodnih nesreća, Crveni krst vrši pripreme i ojačava svoje kapacitete za učešće u saniranju vještački izazvanih katastrofa u oblasti zagađenja životne okoline, adaptacija na klimatske promjene, smanjenja rizika od nesreća i kriza. U sklopu ovog razvojnog cilja promoviraju se jačanje partnerstva i saradnje sa odgovarajućim državnim organima i uspostavljanje mehanizama za koordinaciju i zajedničko djelovanje u nesrećama, kako bi se doprinijelo što efikasnijem nacionalnom sistemu u oblasti zaštite i spašavanja.

Zdravstveno-preventivno djelovanje Crvenog krsta ima za cilj osnaživanje rada na zaštiti posebno ranjivih kategorija stanovništva, osposobljavanju mladih za pružanje prve pomoći, motivaciju za učešće u procesu obezbjeđivanja dovoljnih količina krvi za potrebe zaštite zdravlja i spašavanja ljudskih života.

Aktuelna socio-ekonomska situacija, nezaposlenost i druge negativne posljedice tranzicionih procesa, uzrokuju socijalnu isključenost znatnog dijela stanovništva Crne Gore. Podaci iz saopštenja MONSTAT-a, koji se odnose na procjenu siromaštva u Crnoj Gori, za 2013.godinu, pokazuju da je stopa siromaštva u Crnoj Gori

8,6% od čega: u urbanim oblastima 7,9%, ruralnim 9,7%, dok po regijama stopa siromaštva iznosi: za sjever 10,3%, centralni region 10,3%, dok je na jugu najmanja i iznosi 3,8%. Upoređenja radi, stopa siromaštva u 2010.godini iznosila je 6,6%.

U ovakvim uslovima, strateški cilj Crvenog krsta, usmjeren na povećanje brige o socijalno isključenim pojedincima i grupama i zaštiti njihovih prava, posebno je značajan za lica sa posebnim potrebama, stara lica, djecu sa posebnim potrebama, žrtve trgovine ljudima, beskućnike, RE populaciju, migrante, azilante i druge ciljne grupe kojima je otežano ostvarivanje ljudskih prava.

U tom smislu, Crveni krst Crne Gore, u okviru ovog humanitarnog mandata, nastoji da, kroz strateški razvojni proces, ostvari razvojni nivo adekvatan zahtjevima zajednice u kojoj djeluje, odnosno, potrebama korisnika njihovih humanitarnih usluga.

## **STRATEŠKI CILJEVI**

Strategijom razvoja CKCG, 2014-2018.godine, uz očekivanje da se, uz učešće članstva, volontera, upravljačke i menadžment strukture Nacionalnog društva, na kvalitetan i efikasan način postignu planirani rezultati, identifikuju se sljedeće ključne oblasti strateškog razvoja:

- 1. Unaprijeđeni kapaciteti Crvenog krsta Crne Gore za efikasno i efektivno ostvarivanje misije**
- 2. Ojačani kapaciteti Crvenog krsta Crne Gore za spašavanje i zaštitu života i dobra u nesrećama i krizama**
- 3. Povećana briga o zajednici i unaprjeđivanje zdravlja**
- 4. Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore na polju zaštite ljudskih prava i brige za grupe u riziku**

## **OČEKIVANI REZULTATI I KLJUČNE AKTIVNOSTI**

### **Strateški cilj 1: Unaprijeđeni kapaciteti Crvenog krsta Crne Gore za efikasno i efektivno ostvarivanje misije**

Razvijeni kapaciteti svake organizacije, pa tako i Crvenog krsta Crne Gore, su neophodan preduslov da bi ona mogla da funkcioniše na dobar način i da efektivno i efikasno ispunjava svoju misiju. To podrazumijeva odabir ključnih programskih područja u kojima se djeluje, redovno praćenje potreba korisnika i eventualnih promjena u okruženju i kontinuirano adaptiranje na novonastale okolnosti, kao i iznalaženje načina da se ostvaruju ciljevi uz što racionalnije korišćenje resursa.

Nedovoljno razvijeni resursi su prepoznati kao problemsko područje u Crvenom krstu Crne Gore i 2009. godine, kada je kreiran i Intenzivirani plan razvoja kapaciteta (ICB Plan), koji je identifikovao više oblasti koje je potrebno unaprijediti, od ljudskih kapaciteta, do sistema finansiranja i komunikacija. Iako su implementacijom ICB Plana, do 2012. godine, postignuti značajni rezultati, ostali su određeni segmenti koje je potrebno i dalje jačati.

Tako će sprovođenje i ove Razvojne strategije, prije svega, biti usmjereno na osnaživanje ljudskih resursa, kao i na unaprjeđivanje djelovanja na širenju znanja o Crvenom krstu. Posebne oblasti djelovanja se odnose na unaprjeđenje sistema finansiranja, kao i komunikacija. Specijalan fokus se stavlja na razvijanje saradnje sa

relevantnim partnerima, gdje se kao posebno značajna prepoznaje međunarodna saradnja. Na taj način su svi ovi segmenti predstavljeni kao specifični ciljevi, čije će ostvarivanje doprinijeti postizanju strateškog cilja koji se odnosi na jačanje kapaciteta organizacije na svim nivoima.

Kako bi se ostvario napredak u navedenim problemskim područjima, definisani su specifični ciljevi koji tretiraju svaki od njih, u okviru kojih su postavljeni rezultati i aktivnosti koji se na njih odnose, što je prikazano u nastavku.

### ***Specifični cilj 1.1: Osaženi ljudski resursi (volonteri, zaposleni i organi upravljanja)***

Bez jake volonterske baze nije moguće na kvalitetan način sprovesti programske aktivnosti. Pored regrutovanja volontera, treba uspostaviti sistem za njihovo zadržavanje, motivisanje i nagrađivanje, kako bi što duži vremenski period aktivno djelovali u organizaciji. Posebno je značajno razvijati kapacitete zaposlenih u organizaciji Crvenog krsta, čija znanja i sposobnosti treba prilagoditi nekim novijim i savremenim trendovima, koje donose promjene u okruženju. I organi upravljanja su u tom smislu značajni, imajući u vidu da je potrebno raditi na boljem pozicioniranju organizacije i potvrđivanju njene važnosti u društvu. Zato je korisno dalje unapređivanje kapaciteta i upravljačkih struktura, posebno za kvalitetnije lobiranje, što je posebno važno, imajući u vidu činjenicu da je u većini opština došlo do promjene u strukturi upravljačkih struktura u novom mandatnom periodu. Ukupno posmatrano, Crveni krst Crne Gore treba da postane „organizacija koja uči“ i koja, djelujući u turbulentnom okruženju, kontinuirano radi na razvoju svojih kapaciteta, koji se najviše ogledaju u znanju i sposobnostima ljudskih resursa.

#### Očekivani rezultati:

- Povećan broj volontera koji će na kvalitetan način ispunjavati definisane programske aktivnosti.
- Unaprijeđena osposobljenost zaposlenih za rad u Crvenom krstu.
- Poboljšan proces planiranja i realizacije programskih aktivnosti na svim nivoima.
- Poboljšana efikasnost upravnih odbora Crvenog krsta na svim nivoima.
- Poboljšan proces donošenja odluka, kroz aktivnije učešće ciljnih grupa i zainteresovanih strana.

#### Planirane aktivnosti:

- Upravljanje volonterskom bazom u skladu sa Politikom rada sa volonterima.
- Kontinuirane obuke volontera za različite programske djelatnosti (Difuzija i MHP, Prva pomoć, DDK, Prevencija HIV-a i ostalih bolesti, Briga o starima, Prevencija trgovine ljudima, Djelovanje u nesrećama,...).
- Razvijanje programa za uključivanje starijih volontera.
- Uključivanje predstavnika ciljnih grupa u volonterske aktivnosti.
- Kontinuirane obuke zaposlenih (pisanje i upravljanje projektima,...).
- Obuke za članove upravnih odbora (difuzija, predstavljanje Priručnika za rad upravnih odbora, zastupanje).

### ***Specifični cilj 1.2: Unaprijeđeno djelovanje na širenju znanja o Crvenom krstu***

Iako istraživanja koja su sprovedena u prethodnom periodu pokazuju da je ukupna javnost upoznata sa organizacijom Crvenog krsta, i dalje je primjetno nedovoljno poznavanje svih segmenata djelovanja. U tom smislu je neophodno razviti posebne modele za širenje znanja o Crvenom krstu ka različitim djelovima javnosti: od djece, učenika, studenata, partnera, korporativnog sektora, medija i slično. Bolja njihova upoznatost sa djelovanjem organizacije će doprinijeti i njihovoj većoj podršci, koja se može ogledati u većem broju volontera, donacija, različitih oblika saradnje,... Širenje znanja o Crvenom krstu, njegovom istorijatu, strukturi, principima, međunarodnom humanitarnom pravu je osnova i za ravijanje ostalih programskih aktivnosti.

Crveni krst Crne Gore ima trajni zadatak da širi znanja o osnovama Međunarodnog humanitarnog prava i osnovnim principima Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, s krajnjim ciljem da se postigne što veća zaštita žrtava rata i drugih ugroženih ljudi.

Osnovni cilj difuzije, koji je određen Misijom Međunarodnog pokreta, usmjeren je na smanjenje i olakšavanje ljudske patnje, ma gdje i ma zbog čega ona bila. Stoga, Crveni krst Crne Gore, kao jedan od prioriternih ciljeva, postavlja organizaciono i kadrovsko osposobljavanje organizacije, kako bi mogao da odgovori svim svojim obavezama na planu Difuzije.

#### Očekivani rezultati:

- U skladu sa nadležnostima, Crveni krst Crne Gore teži ka ostvarivanju cilja širenja znanja o osnovama Međunarodnog humanitarnog prava i osnovnim principima Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca.
- Kvalitetno edukovan difuzerski kadar koji može dalje širiti misiju Crvenog krsta i obavljati sve planirane aktivnosti u okviru programa Difuzije.
- Dostupan, kvalitetan i sadržajan propagandno - edukativni materijal kojidoprinosi širenju znanja u javnosti o osnovnim principima Crvenog krsta i osnovama Međunarodnog humanitarnog prava.
- Uspostavljen jedinstven, inovativan i zanimljiv program Difuzije usmjeren na opštu populaciju, volontere i upravljačku i rukovodeću strukturu u Crvenom krstu Crne Gore.
- Uspostavljena saradnja sa relevantnim institucijama kako bi se unaprijediorad na polju Difuzije.

#### Planirane aktivnosti:

- Predavanja i seminari na temu širenja znanja o Međunarodnom humanitarnom pravu i osnovnim principima Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca.
- Edukacija difuzerskog kadra među volonterima i rukovodećom i upravljačkom srukturom Crvenog krsta Crne Gore.
- Formiranje stručnog tima za izradu kvalitetnih i atraktivnih programa za oblast difuzije.
- Uspostavljanje saradnju sa relevantnim institucijama radi unaprjeđenja programa Difuzije.
- Izrada odgovarajućeg promotivno-edukativnog materijala.

***Specifični cilj 1.3: Unaprijeđen sistem finansiranja i upravljanja sredstvima na svim nivoima Crvenog krsta Crne Gore***

Bez stabilnog izvora finansiranja je teško planirati sprovođenje ukupne misije organizacije. Zato je veoma značajno da organizacije i dalje jača svoja kapacite, prije svega kod zaposlenih, kako bi se kvalitetnije identifikovali raspoloživi izvori finansiranja, obezbijedila sredstva iz istih i njima se racionalno upravljalo. U tom smislu je i dalje potrebno jačati kapacitete za razvijanje partnerstava, pisanje projekata i za upravljanje programima.

#### Očekivani rezultati:

- Izgrađeni kapaciteti Crvenog krsta za prikupljanje sredstava i upravljanje sredstvima.
- Osposobljene opštinske organizacije za efikasno korišćenje sopstvenih resursa radi prikupljanja sredstava za obavljanje programskih aktivnosti.
- Uspostavljena saradnja OOCK sa organizacijama civilnog društva i organima lokalne samouprave radi zajedničke pripreme i implementacije projekata.
- Bolja finansijska održivost organizacije kroz poboljšan proces prikupljanja sredstava iz EU i ostalih fondova.
- Povećano finansiranje programa Crvenog krsta od strane korporativnog sektora.
- Obezbijeđena finansijska podrška domaćih i međunarodnih partnera.

#### Planirane aktivnosti:

- Izrada Strategije za prikupljanje sredstava.
- Formiranje službe za prikupljanje sredstvima u Sekretarijatu.
- Obuka za prikupljanje i upravljanje sredstvima za predstavnike OOCK.
- Kontinuirana rad na pisanju projekata i apliciranju za raspoložive fondove, domaće i međunarodne.
- Predstavljanje programskih aktivnosti korporativnom sektoru i uspostavljanje partnerstava sa njima.
- Organizovanje sabirnih i ostalih akcija sa ciljem prikupljanja pomoći.
- Odgovorno i transparentno finansijsko djelovanje.

#### ***Specifični cilj 1.4: Unaprijeđen sistem internih i eksternih komunikacija CKCG-a***

Efikasan sistem komunikacija, kako internih kako i eksternih, je neophodan preduslov za dobro funkcionisanje organizacije. Crveni krst Crne Gore je razvio sistem, ali se mora kvalitetnije djelovati kako bi se on konstantno održavao, ali i unaprjeđivao u nekim segmentima. Poseban značaj imaju interne komunikacije, koje se odvijaju na različitim linijama. Zato je i u narednom razvojnom periodu potrebno aktivnije raditi na razmjeni informacija o djelovanju, kako unutar Crvenog krsta Crne Gore, tako i sa ostalim segmentima javnosti. Na taj način komunikacije mogu biti dobar mehanizam za razmjenu dobrih praksi i iskustava, kao i za jedinstveno djelovanje. Svi nivoi organizacije moraju jasno identifikovati zainteresovane strane i ciljne grupe sa kojima treba razvijati proaktivan odnos kad su komunikacije u pitanju. Redovno informisanje javnosti će tako dovesti do bolje pozicioniranosti organizacije i jačanja njenog imidža u društvu.

#### Očekivani rezultati:

- Crveni krst je bolje pozicioniran u društvu i lokalnim zajednicama.
- Vizuelni identitet Crvenog krsta je prepoznatljiv.
- Javnost je bolje upoznata sa aktivnostima Crvenog krsta.
- Unaprijeđena interne i eksterna komunikacija.



#### Planirane aktivnosti:

- Izrađene Smjernice za vizuelni identitet Crvenog krsta Crne Gore.
- Obuka za predstavnike OOCK na temu Upravljanja odnosima s javnošću.
- Redovno ažuriranje web-sajta.
- Održavanje fb stranica ND i OOCK.
- Izrada informativno-promotivnog materijala.
- Održavanje sastanaka sa novinarima.
- Redovno informisanje ciljnih javnosti o aktivnostima Crvenog krsta putem izvještaja i info materijala.
- Organizovanje događaja tokom manifestacija Crvenog krsta sa ciljem predstavljanja aktivnosti ciljnim javnostima.
- Redovno održavanje sastanaka među predstavnikima OOCK i ND-a.

#### ***Specifični cilj 1.5: Unaprijeđeno funkcionisanje međunarodne saradnje***

Crveni krst Crne Gore ostvaruje međunarodnu saradnju kao međunarodno priznato nacionalno društvo Crvenog krsta i kao dio Međunarodnog pokreta društava Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca.

Programske aktivnosti Crvenog krsta Crne Gore usmjerene su ka pružanju pomoći i podrške različitim ciljnim grupama, što doprinosi stalnom poboljšanju slike o organizaciji unutar države, kao i unutar Međunarodnog pokreta Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca.

Jedan od glavnih izazova sa kojima se suočava Crveni krst Crne Gore jeste redovno obezbjeđivanje međunarodne podrške za implementaciju aktivnosti nacionalnog društva. Ovo je izvodljivo kroz inovativno, transparentno i efikasno funkcionisanje u svrhu privlačenja partnerskih organizacija i mobilisanja resursa za implementiranje programa i projekata Crvenog krsta Crne Gore.

Takođe, sprovođenje humanitarne diplomatije, kao integralnog dijela svakodnevnog rada organizacija Crvenog krsta/polumjeseca i Međunarodne federacije može značajno uticati na efikasno ostvarivanje ciljeva i funkcionisanje međunarodne saradnje.

Osnovni cilj ove politike je uspostavljanje humanitarne diplomatije kao načina razmišljanja u svim organizacijama Crvenog krsta/polumjeseca i Međunarodne federacije. Humanitarna diplomatija obuhvata zastupanje, pregovaranje, komunikaciju, formalne sporazume i ostalo.

#### Očekivani rezultati:

- Obezbeđena međunarodna podrške za implementaciju aktivnosti nacionalnog društva.
- Pozicionirana uloga i aktivno učešće Crvenog krsta Crne Gore u okviru Međunarodnog pokreta Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca.
- Unaprijeđena saradnja sa diplomatskim predstavništvima i međunarodnim organizacijama u Crnoj Gori.

#### Planirane aktivnosti:

- Intenzivna komunikacija sa partnerskim organizacijama na nacionalnom i međunarodnom nivou, takođe i u okviru Pokreta Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca. Crveni krst Crne Gore će nastaviti da razmjenjuje informacije i uspostavlja saradnju sa partnerskim nacionalnim društvima i ostalim organizacijama kako bi na taj način obezbijedio adekvatna finansijsku i tehničku podršku za ostvarivanje svojih aktivnosti. Ovo se može ostvarivati i kroz konstantno praćenje dostupnih fondova, kako na nivou Pokreta tako i kod ostalih donatora.
- Učešće na međunarodnim skupovima organizovanim unutar Pokreta CK/CP, a koji su namijenjeni upravljačkoj i rukovodećoj strukturi, volonterima i zaposlenima u organizaciji. Na taj način se stiču neophodna znanja i vještine, uspostavlja saradnja i stvaraju preduslovi za bolje prepoznavanje uloge i značaja Crvenog krsta Crne Gore. Zaposleni u CKCG će aktivno učestvovati na statutarnim sastancima Pokreta gdje se donose bitne odluke za dalje funkcionisanje Pokreta i na taj način uticati na proces donošenja istih. Takođe, potpisaće se Sporazumi o saradnji sa određenim brojem nacionalnih društava putem što će stvoriti preduslove za jačanje partnerskih odnosa.
- Intenzivna saradnja sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija u Vladi Crne Gore, posebno kroz održavanje sjednica Komisije za međunarodnu saradnju u kojoj MVPEI ima svog člana. Komisija za međunarodnu saradnju će na svojim sastancima davati smjernice za dalji rad i unaprjeđenje ovog segmenta djelovanja, a uz aktivan doprinos svih članova, vodiće se računa da sfera interesovanja prati, kako trendove Međunarodnog pokreta CK/CP, tako i međunarodne politike države Crne Gore. CKCG će redovno izvještavati MVPEI o najnovijim trendovima i odlukama na nivou Međunarodnog pokreta.
- Intenzivna komunikacija sa diplomatskim predstavništvima u Crnoj Gori, naročito sa onim državama sa čijim organizacijama Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca postoji već dobra saradnja.
- Imajući u vidu da opseg modernih humanitarnih izazova često prevazilazi kapacitete pojedinačnih država ili humanitarnih organizacija, Crveni krst Crne Gore će intenzivirati saradnju sa međunarodnim organizacijama, posebno onim u okviru UN Sistema.
- Aktivno učestvovanje u konsultacijama za definisanje novih milenijumskih razvojnih ciljeva za period nakon 2015. godine, uzimajući u obzir konsultacije na nivou države i preporuke Međunarodne federacije društava Crvenog krsta/Crvenog polumjeseca.

## **Strateški cilj 2: Poboljšani kapaciteti Crvenog krsta Crne Gore za spašavanje i zaštitu života i dobara u nesrećama i krizama**

### ***Specifični cilj 2.1 Unaprijeđen funkcionalni sistem Crvenog krsta Crne Gore za pripremu i odgovor na nesreće***

Nesreća je ozbiljan prekid funkcionisanja zajednice kroz velike gubitke i prekide koji prevazilaze njene kapacitete za suočavanje sa posljedicama. Tokom nesreća nastalih uticajem čovjeka ili prirode, ili u krizama koje nastaju iz žestokih sukoba, imperativ je sačuvati živote, umanjiti patnju, štetu i gubitke i zaštititi i pružiti podršku pogođenim osobama. Nesreća ili kriza nastaju odjednom kao vanredna situacija ili do nje može doći postepeno. U bilo kom slučaju, naša je osnovna obaveza da budemo dobro pripremljeni da koristimo sva efikasna sredstva koja imamo, u skladu sa različitim potrebama muškaraca, žena, djece – gdje god i kad god je to potrebno.

Crveni krst Crne Gore je, kroz zakonske i programske norme integralni dio državnog sistema zaštite i spašavanja ugroženog stanovništva. Unaprjeđivanje ove oblasti i saradnje do nivoa potpunije efikasnosti i efektivnosti djelovanja, zadatak je i u narednom periodu, u cilju smanjenja opasnosti za stanovništvo Crne Gore od posljedica hazarda.

### ***Očekivani rezultati za ostvarivanje specifičnog cilja 2.1***

- Unaprijeđena legislativa u sistemu zaštite i spasavanja
- Adekvatna opremljenost Crvenog krsta Crne Gore za djelovanje u nesrećama
- Povećan broj obučениh kadrova za djelatnost u okviru sistema za djelovanje u nesrećama
- Smanjen broj smrtnosti, gubitaka, štete i ostalih ključnih posljedica nesreća i kriza
- Poboljšana obnova zajednica nakon nesreća i kriza
- Smanjen stepen izloženosti i ranjivosti u odnosu na nesreće uzrokovane prirodom i ljudskim faktorom
- Bolje pripremljenost zajednica za suočavanje sa klimatskim promjenama

### ***Ključne aktivnosti za ostvarivanje ovih rezultata su sljedeće:***

- Obezbeđivanje osnovnih zaliha za vanredne situacije
- Učestvovanje u radnim tijelima koja pripremaju izmjene i dopune zakonskih akata koji regulišu stanje u ovoj oblasti.
- Organizovanje obuka (podizanje privremenog smještaja, prva pomoć, psihosocijalna podrška, distribucija humanitarne pomoći, logistika, uspostavljanje porodičnih veza) i opremanja volontera koji su članovi timova za djelovanje u nesrećama; učešće na međunarodnim skupovima koji tretiraju ovaj segment djelovanja kako bi bili u toku sa svim najnovijim informacijama i kako bi učvrstili svoju poziju unutar Međunarodnog pokreta
- Redovne sjednice Komisije za djelovanje u nesrećama čiji je član, između ostalog predstavnik Direktorata za vanredne situacije i civilnu bezbjednost. Imajući u vidu da je CKCG dio sistema zaštite i spasavanja u zemlji, kvalitetna i efikasna saradnja sa Direktoratom je preduslov daljeg razvoja ove oblasti.
- Potpisivanje sporazuma o saradnji prije nesreća kako bi se olakšao prijem i slanje međunarodne pomoći i na taj način napravile neophodne pripreme za efikasno reagovanje u slučaju katastrofa
- Pružanje pomoći zajednicama za oporavak nakon nesreća – vrsta pomoći koja sprječava dalja oštećenja i gubitke, pomoć pri popravci, pružanje psihosocijalne podrške, obnavljanje imovine/dobara. Oporavak se vrši na način koji omogućava ponovni izgradnju zajednica koje će biti osnažene i na taj način otpornije na buduće nesreće.
- Aktivnosti usmjerena na smanjenje rizika u nesrećama koje se odnose na rad u zajednicama na mapiranju najvažnijih lokalnih hazarda i stepena izloženosti prema njima, kako bi se osnažila adaptacija zajednica, prvenstveno na klimatske promjene koje uzrokuju te hazarde

### ***Specifični cilj 2.2 Unaprijeđen sistem spasilaštva na vodi u Crvenom krstu Crne Gore***

Takođe, u okviru oblasti priprema i odgovora na nesreće, Crveni krst Crne Gore aktivno razvija spasilaštvo na vodi. Svakodnevne promjene u društvu, ponuda i potražnja turističke privrede, uvećan broj uređenih i izgrađenih kupališta, nameću dalja ulaganja i razvijanja u ovoj oblasti.

### ***Očekivani rezultati za ostvarivanje specifičnog cilja 2.2***

- Učvršćena pozicija Crvenog krsta Crne Gore i spasilaštva na vodi u okviru državnih institucija zaduženih za ovu oblast
- Ostvaren partnerski odnos i saradnju sa državnim službama koje se takođe bave edukacijom, prevencijom, bezbjednošću i spasavanjem (policija, služba zaštite i spasavanja, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Lučka kapetanija kao i sa službom hitne medicinske pomoći)
- Osnaženi kadrovski kapaciteti u ovoj oblasti
- Intenzivirana saradnja sa ILS-om (Međunarodna federacija za spasavanje na vodi)

### ***Ključne aktivnosti za ostvarivanje ovih rezultata su sljedeće:***

- Redovni sastanci i razmjena informacija sa nadležnim institucijama (Ministarstvo turizma, Javno preduzeće za morsko dobro)
- Organizovanje obuka za asistente instruktora
- Nabavka dodatne opreme za stručni kadar
- Priprema i distribucija promotivnog materijala, popularizovanje spasilaštva na vodi u javnosti
- Učestvovanje na međunarodnim sastancima u organizaciji ILS-e
- Učestvovanje u radu Komisije za djelovanje u nesrećama
- Usaglašavanje licenci sa tabelom za ekvivalenciju ILS-e

### ***Specifičan cilj 2.3: Unaprijeđen sistem Službe traženja i UPV (uspostavljanje porodičnih veza)***

Služba traženja u okviru djelatnosti CKCG od javnog interesa ima veoma bitnu poziciju, posebno kada su u pitanju kretanja lica sa ratnih područja. Imajući u vidu sukobe u Africi i na Bliskom istoku, odakle, u posljednjih par godina, dolazi do velikih migracija usljed brojnih ratnih sukoba, aktivnosti, a samim tim i potrebe, Službe traženja se mijenjaju u skladu sa aktuelnim događajima.

#### Očekivani rezultati:

- Unaprijeđeni kapaciteti Službe traženja tj. UPV.
- Obučeni 10 volontera za rad sa azilantima, migrantima i tražiocima azila, u okviru aktivnosti UVP-a.
- Formiranje jedinstvene baze podataka Službe traženja na lokalnom i nacionalnom nivou. Možda staviti elektronske baze podata.

#### Planirane aktivnosti:

- Analiza potreba Službe traženja
- Učestvovanje na regionalnim i svjetskim skupovima Službe traženja.

- Uključivanje u projekte MKCK.
- Obezbjedivanje sredstava od MKCK za finansiranje projekata Službe traženja.
- Organizovanje obuka za zaposlene u Službi traženja u saradnji sa MKCK.
- Organizovanje obuka za volontere za rad sa azilantima i migrantima u okviru UPV.
- Kreiranje jedinstvene baze podataka na lokalnom i nacionalnom nivou.

### **Strateški cilj 3: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore na preventivnoj i zdravstvenoj zaštiti u Crnoj Gori**

Crveni krst Crne Gore je prepoznao zdravstvenu djelatnost kao jednu od bitnijih segmenata kojem u narednom periodu treba posvetiti veću pažnju. Poseban akcenat se stavlja na preventivno djelovanje. Prevencija bolesti, podizanje zdravstvene kulture, smanjenje rizika od obolijevanja su neke aktivnostikojima Crveni krst doprinosi na planu osnaživanja zajednice. Kroz povećan broj osoba koje znaju i mogu da pruže prvu pomoć u kriznim situacijama doprinijeće se smanjenju broja nesreća sa smrtnim ishodom i manjem broju stradalih.

Jedna od osnovnih djelatnosti Crvenog krsta je i dobrovoljno davalaštvo krvi koje svakako treba poboljšati u Crnoj Gori. Gotovo nijedna zemlja u svijetu ne prepoznaje fenomen porodičnog davalaštva, koje je u stvari najzastupljenije u našoj zemlji. Naš cilj u narednom periodu će, prije svega, biti potpuno smanjenje i ukidanje porodičnog davalaštva, a povećanje dobrovoljnog, kao i veće uključivanje mladih, žena i predstavnika ruralnih područja.

Problem nedovoljnog poznavanja posljedica bolesti zavisnosti, HIV-a, TBC-a, znanja o reproduktivnom zdravlju i higijeni utiče na ukupan kvalitet života. Crveni krst Crne Gore radi na ostvarivanju svoje uloge u edukativno-preventivnoj oblasti u skladu sa novim programima i načinima rada, posebno sa mladima. Stoga, potrebno je raditi na konstantnoj edukaciji, saradnji sa relevantnim institucijama, koje bi kroz partnerski odnos značajno doprinijele unaprijeđenju već postojećih programa iz oblasti prevencije. Rad putem vršnjačke edukacije dovodi do veće pristupačnosti populaciji koja je, radi nedovoljne informisanosti, u najvećem riziku da bude pogođena određenim bolestima ili stanjima koji se kroz programe prevencije obrađuju.

#### ***Specifični cilj 3.1: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore u oblasti dobrovoljnog davalaštva krvi***

Dobrovoljno davalaštvo krvi predstavlja humanitarno-socijalnu aktivnost ljudi koji dobrovoljnim davanjem krvi ili širenjem ideja solidarnog, dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog davanja krvi pomažu u liječenju bolesnih i povrijeđenih. Dobrovoljno davalaštvo krvi u Crnoj Gori, po preporuci Svjetske zdravstvene organizacije, treba da iznosi minimum 4%, od ukupnog broja stanovnika. U našoj zemlji je nivo davalaštva krvi u 2013. godini iznosio svega 2,7%, a od toga 33 % čine dobrovoljni, dok 67% čine porodični davaoci krvi. Posebnu pažnju treba obratiti na mlade u Crnoj Gori, koji su kao kategorija dobrovoljnih davalaca krvi najmanje zastupljeni, kao i žene i predstavnike ruralnih područja. Mlade treba posebno motivisati, imajući u vidu činjenicu da u Crnoj Gori starost prosječnog dobrovoljnog davaoca iznosi između 35 i 50 godina.

#### **Očekivani rezultati:**

- Unaprijeđena saradnja sa svim institucijama koje su nadležne za poboljšanje dobrovoljnog davalaštva krvi u Crnoj Gori.
- Unaprijeđeno dobrovoljno i smanjeno porodično davalaštvo krvi u Crnoj Gori.

#### Planirane aktivnosti:

- Promocija ove djelatnosti u medijama, lokalnim sredinama ina nacionalnom nivou.
- Edukacija volontera-motivatora, učenika, studenata, privrednih subjekata itd.
- Organizovanje akcija davalaštva krvi, kako u lokalnim sredinama, tako i na nacionalnom nivou.
- Informisanje svih ciljnih grupa o značaju dobrovoljnog davalaštva krvi i njihovog uključivanja u ovu djelatnost, kroz vaspitno-motivaciona predavanja i tribine.
- Okupljanje davalaca krvi, vođenje evidencije o njima i organizovanje dodjele priznanja Crvenog krsta i Ministarstva zdravlja.

#### ***Specifični cilj 3.2: Povećan broj informisanog i edukovanog stanovništva u oblasti pružanja prve pomoći***

Crvenom krstu Crne Gore su Zakonom o Crvenom krstu povjereni poslovi od javnog interesa, pri čijem vršenju ima položaj organizacije za pomoć državnim organima u humanitarnoj oblasti, što uključuje promociju i pružanje prve pomoći. Prva pomoć je skup postupaka i mjera kojima se spašavaju život i zdravlje unesrećenog čovjeka, a primenjuje se na licu mesta. Trenutna pomoć koja se pruža povrijeđenoj ili oboljeloj osobi može značajno ublažiti posljedice nesreće na fizičkom i mentalnom planu, ali i smanjiti broj tragičnih ishoda. Cilj naše organizacije je da kontinuirano radimona povećanju broja edukovanih građana, koji će biti spremni da ukažu prvu pomoć ili samopomoć, u svakodnevnim, ali i vanrednim životnim situacijama. Svake godine oko 1500 ljudi završi osnovni kurs prve pomoći, a procjenjuje se da bi ovaj broj trebao biti znatno veći.

#### Očekivani rezultati:

- Edukovano stanovništvo za pružanje prve pomoći i samopomoći u redovnim i vanrednim situacijama.
- Crveni krst Crne Gore, kao relevantni subjekat, je dio stručnih organizacija prve pomoći na globalnom nivou, koji efikasno i kvalitetno sprovodi zadatke koji su mu Zakonom povjereni u oblasti prve pomoći.
- Povećan broj obučanih instruktora osposobljenih za održavanje obuka u školama, na fakultetima i u radnim organizacijama.
- Povećan broj volontera koji su prošli osnovnu obuku za pružanje prve pomoći, kao i obuku za realistički prikaz povreda i oboljenja.
- Izdat nacionalni priručnik prve pomoći.
- Bolja medijska promovisanost ove zdravstvene djelatnosti.

#### Planirane aktivnosti:

- Kontinuirane edukacije stanovništva kroz organizovanje obuka u osnovnim i srednjim školama, fakultetima i radnim organizacijama.
- Organizovanje pokaznih vježbi prve pomoći.
- Učestvovanje u sanitetskom obezbjeđivanju svih velikih skupova.
- Organizovanje redovnih sastanaka na internom nivou i monitoring (sa predstavnicima opštinskih organizacija Crvenog krsta) i eksternom nivou (sa predstavnicima državnih institucija i NVO sektora, odnosno svim zainteresovanim subjektima).
- Medijska promocija.
- Aktivna saradnja sa NVO sektorom na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

- Priprema, štampa i distribucija promotivnog materijala.
- Izrada nacionalnog priručnika.
- Obilježavanje Svjetskog dana prve pomoći.
- Organizovanje opštinskih, gradskih i državnih takmičenja u pružanju prve pomoći, na godišnjem nivou.
- Organizovanje edukacija i do-edukacija volontera koji učestvuju u ovim aktivnostima.

***Specifični cilj 3.3: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore u oblasti prevencije: HIV/AIDS-a, TBC-a, reproduktivnog zdravlja, higijene i bolesti zavisnosti***

Prevenција podrazumijeva sprječavanje nastanka i širenja neke bolesti, ponašanja ili pojave koja negativno utiče na opštu populaciju. U cilju što veće zainteresovanosti i podizanja svijesti kod cjelokupnog stanovništva o važnosti prevencije, CKCG se, u okviru svojih nadležnosti, bavi širenjem znanja o reproduktivnom zdravlju i higijeni kao i prevencijom HIV-a, tuberkuloze i bolesti zavisnosti.

Posebna pažnja treba da se obrati na nivo informisanosti opšte populacije o reproduktivnom zdravlju i higijeni, kao jednim od mnogih preduslova za zdrav život. Promovisanje važnosti održavanja higijene, ujedno je i najbolji vid prevencije od zaraznih bolesti. Takođe, informisanost o značaju reproduktivnog zdravlja dovodi do kvalitetnijeg potomstva i života.

Program prevencije HIV/AIDS-a, kao i bolesti zavisnosti: pušenja, alkoholizma i narkomanija predstavlja veoma bitan segment preventivnih aktivnosti u Crvenom krstu Crne Gore. Mladi, kao grupa u posebnom riziku, izloženi su izazovima današnjice koji za posljedicu imaju pomenute infekcije, koje utiču na skraćenje ljudskog vijeka.

Tuberkuloza, kao jedna od najviše zastupljenih zaraznih bolesti u svijetu, zahtijeva veću efikasnost u realizaciji preventivnih aktivnosti ka opštoj populaciji.

Stigma i diskriminacija predstavljaju najčešći oblik marginalizovanja današnjice. Stid, strah, neinformisanost i nezainteresovanost samo su neki od faktora koji utiču da se ove pojave još više šire i opstaju u društvu. Promocije programa humanih vrijednosti u velikoj mjeri mogu da utiču na smanjenje stigme i diskriminacije.

Očekivani rezultati:

- Ojačana saradnja u oblasti preventivno-zdravstvenog djelovanja između Crvenog krsta Crne Gore i relevantnih institucija i organizacija.
- Aktivnije učešće u izradi zakonske regulative na polju preventivno-zdravstvenih djelatnosti.
- Povećana informisanost, zainteresovanost i uključenost opšte populacije u preventivne i zdravstvene aktivnosti koje implementira Crveni krst Crne Gore.

Planirane aktivnosti:

- Organizovanje edukativnih radionica u Klubu mladih i Porodičnom centru, u okviru Kampa Konik, o značaju reproduktivnog zdravlja i higijene.

- Izrada i distribucija promotivnog materijala u cilju edukacije stanovništva o preventivnim akcijama.
- Obilježavanje bitnih datuma koji promovišu preventivne i zdravstvene djelatnosti, kao što su: Nedjelja borbe protiv TBC-a, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan borbe protiv HIV-a.
- Organizovanje seminara i predavanja o štetnim uticajima bolesti zavisnosti.
- Organiovanje sastanaka i obilježavanje manifestacija, u saradnji sa relevantnim institucijama i organizacijama.

#### **Strateški cilj 4: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore na polju zaštite ljudskih prava i brige za grupe u riziku**

Aktuelna društveno-ekonomska situacija u Crnoj Gori, tranzicioni proces, ali i promjena načina života, kao i određenih vrijednosti razlog su sve većeg stanja potrebe i povećanog broja ugroženog stanovništva. Crveni krst Crne Gore, u skladu sa svojom misijom, teži smanjenju ljudske patnje i zastupa prava posebno ranjivih kategorija, i time doprinosi očuvanju njihovog dostojanstva i obezbjeđivanju minimuma za preživljavanje. Ono što je karakteristično jeste da je Crveni krst kao organizacija najčešće i prepoznata po djelovanju u okviru socijalne djelatnosti, pa je i to razlog zašto nam se svakodnevno za pomoć obraća veliki broj ljudi. Najčešće su u pitanju oni koji su izopšteni iz društva, diskriminisani, bez stalnog zaposlenja, sa jako malim ili nikakvim primanjima, koji su bespomoćni i prepušteni sami sebi. Kao neke od ciljnih grupa, koje smatramo prioriternim zbog izražene ugroženosti isvih problema sa kojima se svakodnevno suočavaju, Crveni krst prepoznaje: stare, beskućnike, djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju, RE populaciju, azilante, osobe oboljele od HIV-a, žrtve trgovine ljudima, kao i socijalno ugrožene porodice.

Stariji građani Crne Gore, tj. oni starosti 65 ili više godina, spadaju u posebno ranjivu grupu, koja procentualno obuhvata sve veći dio ukupnog stanovništva. Ovaj trend ubrzanog starenja populacije posebno je izražen u manjim, sjevernim opštinama gdje procenat starih iznosi i preko 25%. Radi se o posljedici napretka medicine, pada nataliteta, ali i promjeni životnih očekivanja i odnosa. Najčešći slučaj je da djeca napuštaju roditelje usljed potrage za poslom, dok stari ostaju prepušteni sebi. Njihovi najveći i najčešći problemi su: usamljenost, siromaštvo, loše zdravlje, nemogućnost da brinu o sebi, pasivnost, diskriminacija, nasilje itd.

RE populacija je jedna od najugroženijih u Crnoj Gori. Njihova osjetljivost ogleda se u jako lošim životnim uslovima, koji značajno utiču na ostale segmente normalnog funkcionisanja. Svakodnevna borba za preživljavanje, nemogućnost stalnog zaposlenja, nedefinisani pravni status, ali i drugačija kultura i jezik, utiču na loš položaj u društvu, ali i visok stepen diskriminacije. Pored ovoga, vrlo česta pojava su i maloljetničke trudnoće, ugovoreni brakovi, kao i prosjačenje.

Beskućnici i socijalno ugrožene porodice su grupe čija osjetljivost proizilazi iz velikog siromaštva i nemogućnosti da brinu o sebi. Ovakvo, produženo stanje dovodi do isključenosti iz društva, ali i nemogućnosti ostvarivanja osnovnih prava. Ono što je daleko veći problem, jeste činjenica da su često zaboravljeni ili diskriminisani od strane društva.

Od skoro, u našoj zemlji zabilježen je veliki porast broja azilanata. Razlog je, prije svega, činjenica da je Crna Gora prelazna tačka do EU, ali i brojni, višegodišnji sukobi širom svijeta. Ukoliko u obzir uzmemo razlog dolaska u našu zemlju, kao i vrlo često, jako tešku sudbinu koja ih je zadesila, neizvjesnost i strah za sopstveni život,



možemo govoriti o ljudima čije je kako fizičko, tako i mentalno zdravlje znatno narušeno. Pored svega što su preživjeli u periodu prije dolaska i ovdje su suočeni sa problemima kao što su: diskriminacija, neinformisanost o dostupnim servisima, drugačija kultura, jezik...

Osobe sa smetnjama u razvoju su takođe jedna od najosjetljivijih grupa. Njihov ukupni kvalitet života značajno je ugrožen usljed različitih mentalnih i fizičkih poteškoća, ali vrlo često i zbog diskriminacije cijelog društva, kako na polju odnosa, tako i na polju fizičke dostupnosti, što im dodatno otežava svakodnevno funkcionisanje. Naša organizacija prepoznaje i roditelje djece sa smetnjama u razvoju kao posebno ugroženu grupu, najprije zbog svakodnevnog stresa, patnje, brige o djetetu, često siromaštva i nemogućnosti da se posvete sebi.

Kao oblast u kojoj je posebno značajno preventivno djelovati Crveni krst prepoznaje borbu protiv trgovine ljudima. Ova pojava još uvijek nije zabrinjavajuća u našem društvu, ali je takva da svaki slučaj zahtijeva veliku pažnju i još ozbiljnije djelovanje na polju informisanja, prije svega mladih i pripadnika marginalizovanih grupa koji su najčešće žrtve trafikinga. Kao razloge za djelovanje u ovoj oblasti ističemo veću naivnost i želju, posebno mladih, da se na lakši i brži način dođe do zarade. Sve to rezultat je nedostatka informacija, ali i sve većeg siromaštva. Ovu trenutnu situaciju jako dobro koriste oni koji se trafikom bave na ozbiljan i organizovan način, pa slobodno možemo reći da je naše djelovanje od velikog značaja za očuvanje zajednice.

U okviru socijalnih djelatnosti nastojimo da promovišemo toleranciju i nenasilno rješavanje konflikata, a kroz edukaciju, zastupanje i socijalnu mobilizaciju borimo se protiv predrasuda i diskriminacije, koje postoje u društvu i usmjeravaju se na ove grupe. Kontinuirano radimo na distribuciji humanitarne pomoći u vidu osnovnih životnih namirnica, ali i na pružanju psiho-socijalne podrške, kao jako bitnog segmenta normalnog funkcionisanja. Takođe, sprovodimo praktične mjere i na polju osposobljavanja i težimo boljoj društvenoj integraciji, ali i zastupamo njihova prava i pristup javno dostupnim servisima, u skladu sa konvencijama o ljudskim pravima. U narednom periodu pred nama će biti veliki izazov koji se ogleda, prije svega, u stalnom povećanju broja ugroženih, usljed jako loše ekonomske situacije, ali i teških životnih okolnosti. U tom smislu, Crveni krst Crne Gore će raditi na unaprijeđenju već postojećih usluga, ali i na iznalaženju novih mehanizama koji bi adekvatno odgovorili na potrebe posebno osjetljivih grupa.

#### ***Specifični cilj 4.1: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore u oblasti zaštite starih lica u Crnoj Gori***

Broj lica starih 65 ili više godina, iz dana u dan se povećava, pa se sa razlogom kaže da smo populacija koja stari. Neka predviđanja najavljuju da će stari u Evropi do 2050. godine činiti čak 25% ukupne populacije. Ove demografske promjene zahvataju i našu zemlju i predstavljaju veliki socijalni i ekonomski izazov za državu.

Bez obzira na produženi životni vijek, starija lica spadaju u jednu od najugroženijih kategorija, posebno imajući u vidu činjenicu da veliki broj njih živi u lošim materijalnim uslovima, sa ozbiljnim hroničnim oboljenjima, a brojna su i samačka domaćinstva. Pored navedenih, stari se suočavaju i sa drugim problemima kao što su usamljenost, nasilje, nemogućnost da brinu o sebi, pasivnost, marginalizacija, neinformisanost o pravima i dostupnim servisima...

Zbog svega navedenog, Crveni krst je kao korisnike svojih usluga prepoznao osobe starije od 65 godina; koje žive same ili sa nekim ko je, takođe, u stanju potrebe, koje su slabijeg materijalnog i zdravstvenog stanja i slično.

Kako bi se unaprijedio sistem za pružanje podrške starim osobama u Crnoj Gori, usvojena je Strategija razvoja socijalne zaštite starih lica u Crnoj Gori. Glavni fokus za buduće djelovanje će biti na decentralizaciji, koja podrazumijeva da će lokalne samouprave birati partnere koje mogu na najkvalitetniji način da pruže podršku starim osobama.

Brojne druge organizacije su počele da se bave implementacijom aktivnosti za stare. Crveni krst je dio više radnih grupa i platformi, a predstavnik Crvenog krsta Crne Gore je i predstavnik civilnog sektora u grupi za praćenje implementacije Strategije razvoja socijalne zaštite starih lica.

Primjena koncepta aktivnog starenja nije zaživjela u svim opštinskim organizacijama. Samo par njih organizuje socijalne aktivnosti za stara lica, koje doprinose njihovom većem aktivizmu i kvalitetnijem starenju, pa će fokus biti na implementaciji ovog koncepta i u ostalim organizacijama.

Jedan od načina stvaranja prepoznatljivosti Crvenog krsta kao organizacije koja kvalitetno pruža podršku starim osobama jeste i intenzivna promocija aktivnosti koje se sprovode u okviru programa.

#### Očekivani rezultati:

- Povećan broj edukovanih volontera uključenih u program.
- Povećan broj korisnika i OOCK koje su uključene u program.
- Ojačani kapaciteti opštinskih organizacija Crvenog krsta (posebno u dijelu poslovnog planiranja, prikupljanja sredstava, izvještavanja i transparentnog rada, obezbjeđivanja kvalitetnih i raznovrsnih usluga za starije osobe i druge slične aktivnosti).
- Kreiran i implementiran model održivog programa Briga o starima.
- Poboljšana saradnja sa ostalim zainteresovanim stranama (državne institucije i NVO sektor).

#### Planirane aktivnosti:

- Organizovanje redovnih sastanaka na internom nivou i monitoring (sa predstavnicima opštinskih organizacija Crvenog krsta) i eksternom nivou (sa predstavnicima državnih institucija i NVO sektora, odnosno svim zainteresovanim subjektima).
- Bolje pozicioniranje OOCK u pružanju socijalnih usluga.
- Organizovanje obuka za volontere iz ove oblasti.
- Kontinuirano sprovođenje volonterskih usluga korisnicima u vidu: posjeta, razgovora, šetnje, određena vrsta pomoći u ličnoj i kućnoj higijeni, kupovina namirnica, pružanje manjih medicinskih usluga i slično.
- Implementacija različitih socijalnih aktivnosti za stara lica, promocija aktivnog starenja i javnog zastupanja za stara lica.
- Obilježavanje Međunarodnog dana starih osoba.
- Iznalaženje dodatnih finansijskih sredstava kroz apliciranje sa projektima na nacionalnom i regionalnom nivou.

- Izrada promo materijala za informativno – promotivnu kampanju.
- Otvaranje klubova za stare, kao i međugeneracijskih centara.
- Istraživanje potreba i zadovoljstva korisnika.

#### ***Specifični cilj 4.2: Poboljšan položaj RE (Romi, Egipćani) populacije u Crnoj Gori***

RE populacija predstavlja najranjiviju populaciju u Crnoj Gori. Posebna pažnja se mora obratiti na proces rješavanja pitanja njihovog pravnog statusa, kako bi legalno mogli boraviti u Crnoj Gori i ostvarivati sva svoja prava na adekvatan način. Najranjiviji među njima su svakako djeca i omladina, koja moraju nastaviti sa svojim svakodnevnim obavezama u školi, uprkos lošim životnim uslovima, ukoliko žele da ostanu u Crnoj Gori, obrazuju se i nađu zaposlenje.

#### Očekivani rezultati:

- Poboljšana saradnja sa svim relevantnim institucijama uključenim u rješavanje pitanja RE populacije u Crnoj Gori, ali i van granica naše zemlje.
- Povećan broj djece i omladine RE populacije u redovnom obrazovnom sistemu.
- Veća uključenost roditelja RE populacije u obrazovanju svoje djece.
- Povećan broj odraslih Roma koji su zanatski osposobljeni i veći broj zaposlenih Roma.
- Povećan broj informisanih Roma, svih generacija o važnosti očuvanja zdravlja, planiranju porodice, prenosivim bolestima itd.

#### Planirane aktivnosti:

- Otvorene dječije igraonice za djecu predškolskog uzrasta.
- Muzičke radionice za djecu predškolskog i školskog uzrasta.
- Distribucija redovnog obroka za djecu otvorenih dječijih igraonica.
- Podrška učenicima gradskih škola, kroz praćenje redovnosti učenika, podjelu školskog pribora i higijene, kao i odjeće i obuće.
- Časovi vanrednog opismenjavanja za adolescente iznad 15 godina.
- Radionice Kluba mladih za RE adolescente.
- Radionice Porodičnog centra.
- Obuke za zanatske djelatnosti za odrasle Rome.
- Redovno ažuriranje baze podataka o stanovnicima Kampova Konik.

#### ***Specifični cilj 4.3: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore na polju očuvanja mentalnog zdravlja i socijalne inkluzije osjetljivih grupa***

Program pod nazivom Psiho-socijalna podrška u Crvenom krstu Crne Gore predstavlja rad sa marginalizovanim i osjetljivim kategorijama lica i za cilj ima unaprijeđenje i očuvanje mentalnog zdravlja korisnika i prevazilaženje kriznih situacija tokom života. Ovaj rad zasniva se na toplom i prijateljskom odnosu, punom empatije i podrške, kao i na jačanju socijalnih mreža kojima korisnici pripadaju. Kao posebno ugrožene grupe Crveni krst Crne Gore prepoznaje: romsku populaciju, djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju, stare, azilante i beskućnike. Glavni problem ovih grupa je stalno suočavanje sa predrasudama i odbacivanjem od strane društva, nedovoljna informisanost o pravima koje imaju, kao i o servisima koji su im dostupni. Takođe veliki

broj njih je u nemogućnosti da brine o sebi, da se prilagodi novoj sredini, drugim navikama i životnim uslovima. Vrlo često su u pitanju ljudi koji žive u velikom siromaštvu i koji su zbog svoje osjetljivosti pod većim rizikom od nasilja i eksploatacije.

#### Očekivani rezultati:

- Unaprijeđena saradnja sa relevantnim institucijama i NVO.
- Povećan broj volontera obučeni za pružanje psiho-socijalne podrške raznim ranjivim grupama.
- Unaprijeđen kvalitet društvenog i socijalnog života marginalizovanih i osjetljivih grupa.
- Uvođenje novih, raznovrsnih usluga i poboljšani kvalitet usluga koje se već realizuju.

#### Planirane aktivnosti:

- Organizovanje nacionalne i lokalnih obuka za volontere za pružanje psiho-socijalne podrške.
- Organizovanje edukativnih, kreativnih i psiholoških radionica za pripadnike marginalizovanih i osjetljivih grupa.
- Kontinuirano sprovođenje dosadašnjih aktivnosti na polju pružanja PSP korisnicima.
- Izrada, štampanje i distribucija promotivno-edukativnog materijala.
- Medijska promocija i zastupanje prava ugroženih grupa.

#### ***Specifični cilj 4.4: Unaprijeđeno djelovanje Crvenog krsta Crne Gore na polju borbe protiv trgovine ljudima***

Trgovina ljudima predstavlja jedan od najvećih problema današnjice, moderni oblik ropstva, treći najunosniji vid kriminala na svijetu. Žrtve trgovine ljudima mimo svoje volje bivaju vrbovane, najčešće putem primamljivih oglasa za posao, zlostavljane, psihički i fizički, najčešće dok posljedice postanu neizbrisive.

Crveni krst Crne Gore ima mandat da sprovodi edukativno-promotivne aktivnosti u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, kao i da dijeli humanitarnu pomoć u skladu sa mogućnostima.

Nedovoljna informisanost i nedostupnost informacija, opštu populaciju dovodi u potencijalni rizik upadanja u lanac trgovine ljudima.

#### Očekivani rezultati:

- Organizovani promotivno-edukativni skupovi, kampanje, radionice, seminari, tribine.
- Obilježeni bitni datumi za Crveni krst u okviru njih datumi vezani za borbu protiv trgovine ljudima.
- Izrađen promotivno-edukativni materijal za određene ciljne grupe.
- Unaprijeđena saradnja sa relevantnim organizacijama i institucijama.
- Ostvareno učešće na domaćim i međunarodnim skupovima.

#### Planirane aktivnosti:

- Organizovanje promotivno-edukativnih skupova.
- Održavanje seminara, radionica, tribina.
- Održavanje sastanaka i organizovanje akcija sa institucijama potpisnicama Sporazuma o međusobnoj saradnji.
- Održavanje sastanaka i organizovanje akcija sa nacionalnim društvima koja se bave borbom protiv trgovine ljudima, kao i Međunarodnom federacijom društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca.

- Izrada promotivno-edukativnog materijala.
- Osmišljavanje atraktivnih programa za različite ciljne grupe.
- Učešće na domaćim i međunarodnim skupovima.
- Obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima i Svjetskog dana borbe protiv trgovine ljudima.